

Lüllemäe Põhikooli ainekava

Aine	kirjandus
Tunde nädalas	VII klassis 2 tundi
	VIII klassis 2 tundi
	IX klassis 2 tundi

7. klassi õpitulemused	Õppesisu ja –tegevus	Seos teiste ainetega
<p>Lugemine ja jutustamine Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist; oskab tutvustada loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi ja probleeme; suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni. 	<p>Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p> <p>Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Kiire ja aeglane lugemine. Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoscuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste ja probleemide tutvustamine klassikaaslastele.</p> <p>Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil. Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, eri vaatepunktist jutustamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.</p>	<p>Ajalugu, inimese/ühiskonnaõpetus, geograafia – erinevate teemade raames jooksvalt (näiteks tekstide ajalooline taust ja ühiskondlik taust, inimsuhted, kaardi tundmine jm).</p>
<p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p> <p><i>Teose mõistmist toetavad tegevused</i> Õpilane:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; • kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid; • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelust; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse. <p><i>Teksti kui terviku mõistmine</i></p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja –kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle; 	<p>Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.</p> <p>Küsimustele vastamine teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine. Konspekti koostamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine.</p>	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi. <p><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine, kirjandusliku metakeele tundmine</i></p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; oskab luuletusi lahti mõtestada; eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus) ning oskab nimetada nende tunnuseid; oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust; 	<p>Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Lihtne ja keeruline tegelane. Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ja ümbritseva maailmaga. Tegelas vahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs. Tegelas tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine.</p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise ja korduse tundmine ja kasutamine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Piltluule.</p> <p>Rahvaluule liigid ja alaliigid. Muistendi tunnused. Kõnekäänd, vanasõna ja mõistatuse olemus. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor. Teksti kompositsioonielemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Muutuv ja muutumatu tegelane.</p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine.</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, oodi, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust. 	<p>Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning dramaatika tunnused. Eepose, romaani, jutustuse, novelli tunnused. Reisikirja olemus. Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku, valmi ja vabavärsilise luule tunnused. Arvustuse olemus.</p>	
<p>Teksti esitus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitab peast luuleteksti, taotlede esitluse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust; • koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. 	<p>Luuleteksti esitamine peast. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esituse ladusus, selgitus ja tekstitäpsus. Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valmimine. Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon. Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine.</p> <p>Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid. Teost tutvustava ettekande koostamine.</p>	
<p>Omalooming Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava või jutustava teksti; • kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete põhjal ning jälgides, et tekst oleks arusaadav, stiil sobiv, vormistus ja õigekiri korrektsed. 	<p>Erinevate kirjeldavate ja jutustavate tekstide kirjutamine.</p> <p>Arutlevate kirjandite kirjutamine.</p>	
<p>Põhjalikumalt käsitletavat autorid Lydia Koidula, Oskar Luts, Jüri Parijõgi, Hando Runnel, Jaan Tangsoo.</p>	<p>Sissevaated kirjanike elu-, tegevus- ja loomingulukku.</p>	

8. klassi õpitulemused	Õppesisu ja -tegevus	
<p><i>Lugemine ja jutustamine</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; • loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist; • oskab tutvustada loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit; • suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni. 	<p>Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p> <p>Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Erinevate lugemistehnikate valdamine. Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele.</p> <p>Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil. Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine. Tutvumine erinevate meedia (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.</p>	<p>Ajalugu, inimese/ühiskonnaõpetus, geograafia – erinevate teemade raames jooksvalt (näiteks tekstide ajalooline taust ja ühiskondlik taust, inimsuhted, kaardi tundmine jm).</p>
<p><i>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</i></p> <p><i>Teose mõistmist toetavad tegevused</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; 	<p>Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate; • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse. <p><i>Teksti kui terviku mõistmine</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja –kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle; 	<p>Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine. Konspekti koostamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine. Tekstist filmilike episoodide leidmine. Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.</p>	<p>Inglise keel/ vene keel – filmi vaatamine.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi. <p><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine, kirjandusliku metakeele tundmine</i></p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; oskab luuletusi lahti mõtestada; eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike ning oskab nimetada nende tunnuseid; 	<p>Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ja ümbritseva maailmaga. Tegelasvahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs. Tegelasde tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon. Mitme teose peategelaste võrdlemine.</p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise ja korduse tundmine ja kasutamine. Retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine. Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Autori keelekasutuse omapära leidmine. Piltluule.</p> <p>Rahvaluule liigid ja alaliigid. Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Muistendi tunnused. Müüdi tunnused. Kõnekäänd, vanasõna ja mõistatuse olemus. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor. Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus,</p>	<p>Muusikaõpetus – viisistatud luuletekstide kuulamine; ansambel Ruja tegutsemine ja looming.</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust; seletab oma sõnadega eepika, lüürika, draamatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, oodi, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust. 	<p>teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Muutuv ja muutumatu tegelane.</p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.</p> <p>Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning draamatika tunnused. Eepose, romaani, jutustuse, novelli tunnused. Seiklus-, ulme- ja detektiivromaanide tunnused. Komöödia, tragöödia ning draama tunnused. Lavastus. Draamatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Kirjandusteose dramatiseering. Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis. Kirjandusteose ekraniseering. Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku, valmi ja vabavärsilise luule tunnused.</p>	
<p>Teksti esitus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> esitab peast draamateksti, taotledes esitluse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust; koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. 	<p>Draamateksti esitamine peast. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust. Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valmimine. Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon. Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine.</p> <p>Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid. Teost tutvustava ettekande koostamine.</p>	
<p>Omalooming</p>		

<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava või jutustava teksti; kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete põhjal ning jälgides, et tekst oleks arusaadav, stiil sobiv, vormistus ja õigekiri korrektsed. 	<p>Erinevate kirjeldavate ja jutustavate tekstide kirjutamine.</p> <p>Arutlevate kirjandite kirjutamine.</p>	
<p><i>Põhjalikumalt käsitletavat autorid</i> Fred Jüssi, Kristjan Jaak Peterson, Marie Under, Lennart Meri, Luise Vaher, Herta Laipaik.</p>	<p>Sissevaated kirjanike elu-, tegevus- ja loomingulukku.</p>	
<p>9. klassi õpitulemused</p>		
<p><i>Lugemine ja jutustamine</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; loeb kirjandusteksti latusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist; oskab tutvustada loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrrelda teost mõne teise teosega; suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni. 	<p>Õppesisu ja -tegevus</p> <p>Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.</p> <p>Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Erinevate lugemistehnikate valdamine. Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.</p> <p>Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude</p>	<p>Ajalugu, inimese/ühiskonnaõpetus, geograafia – erinevate teemade raames jooksvalt (näiteks tekstide ajalooline taust ja ühiskondlik taust, inimsuhted, kaardi tundmine jm).</p>

	lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.	
<p><i>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</i></p> <p><i>Teose mõistmist toetavad tegevused</i></p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate; leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse. 	<p>Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.</p> <p>Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine. Konspekti koostamine.</p> <p>Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärjelahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p>	<p>Muusikaõpetus – viisistatud luuletekstide kuulamine.</p>

<p><i>Teksti kui terviku mõistmine</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja –kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjus-tagajärje seoste üle; kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist. <p><i>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine, kirjandusliku metakeele tundmine</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; 	<p>Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatu seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine. Tekstist filmilike episoodide leidmine. Filmi ja kirjandusteose võrdlemine. Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine.</p> <p>Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ja ümbritseva maailmaga. Tegelasvahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs. Tegelasetegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon. Mitme teose peategelaste võrdlemine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi.</p> <p>Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise ja korduse tundmine ja kasutamine. Retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • oskab luuletusi lahti mõtestada; • eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike ning oskab nimetada nende tunnuseid; • oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust; • seletab oma sõnadega eepika, lüürika, draamatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust. 	<p>mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Autori keelekasutuse omapära leidmine. Teose stiililise eripära kirjeldamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine. Piltluule.</p> <p>Rahvaluule liigid ja alaliigid. Regilaul ja riimiline rahvalaul. Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Muistendi tunnused. Müüdi tunnused. Kõnekäänd, vanasõna ja mõistatuse olemus. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Muutuv ja muutumatu tegelane. Prototüüp.</p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine. Mõttekorduse leidmine regilaulust. Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.</p> <p>Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning draamatika tunnused. Eepose, romaani, jutustuse, novelli tunnused. Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis. Kirjandusteose ekraniseering. Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku, valmi ja vabavärsilise luule tunnused.</p>	
<p>Teksti esitus Õpilane:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • esitab peast proosateksti, taotledes esitluse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust; • koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. 	<p>Proosateksti esitamine peast. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esituse ladusust, selgitust ja tekstitäpsust. Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valmimine. Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon. Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine.</p> <p>Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid. Teost tutvustava ettekande koostamine.</p>	
<p><i>Omalooming</i> Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava või jutustava teksti; • kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete põhjal ning jälgides, et tekst oleks arusaadav, stiil sobiv, vormistus ja õigekiri korrektsed. 	<p>Erinevate kirjeldavate ja jutustavate tekstide kirjutamine.</p> <p>Arutlevate kirjandite kirjutamine.</p>	
<p><i>Põhjalikumalt käsitletavat autorid</i> Anton Hansen Tammsaare, Viivi Luik, Juhan Liiv, August Gailit, Mats Traat, Indrek Hargla.</p>	<p>Sissevaated kirjanike elu-, tegevus- ja loomingulukku.</p>	

Ainekava täitmist toetavad õppekäigud ja koostöö huvigruppidega:

1. kooli raamatukogu,
2. Lüllemäe raamatukogu,
3. teater,
4. kino,

5. muuseum.

Hindamismeetodid:

1. kujundav hindamine,
2. loetud teose vastamine,
3. omaloominguline töö,
4. esinemine,
5. kontrolltöö,
6. tunnikontroll,
7. õpimapp.